

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/199/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1421200758
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Čakváriová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1421200758.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Aleny Čakváriovej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a JUDr. Blanky Podmajerskej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: V. V., nar. XX.XX.XXXX, dieťa rodičov: matka - R. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. 3, XXX XX N., a otec - O. S. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXXX/XX, XXX XX N., v konaní o návrhu otca na zníženie výživného na maloleté dieťa, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 11.05.2021, č.k. 25P/33/2021-161, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa **z r u š u j e** a vec sa mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava IV, uznesením, zo dňa 11.05.2021, č.k. 25P/33/2021-161, konanie zastavil. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil § 124 ods. 1, § 159, § 161 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), keď z návrhu otca, ktorý mu bol doručený dňa 15.03.2021 a doplnený dňa 08.04.2021, zistil, že otec sa domáha rozhodnutia o výške jeho vyživovacej povinnosti k maloletému dieťaťu (požaduje zníženie výživného určeného rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 21.10.2020, č.k. 25P/141/2017-621 vo výške 200 eur mesačne na sumu 50 eur mesačne počnúc zmenou jeho pomerov), pričom v konaní o návrhu matky na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému vedenom na tamomšom súde pod sp.zn. 25P/141/2017 sa tiež rieši otázka určenia, resp. výšky výživného na to isté maloleté dieťa (konanie nebolo doposiaľ právoplatne skončené, pretože matka podala proti rozsudku tamojšieho súdu zo dňa 21.10.2020, č. k. 25P/141/2017-621 odvolanie, o ktorom odvolací súd ešte nerozhodol). Konštatoval, že obidve konania sa týkajú rovnakého predmetu konania a vedú k vydaniu rozhodnutia vo veci určenia výšky vyživovacej povinnosti otca. S poukazom na skutočnosť, že v tej istej veci (t.j. vo veci určenia výživného na maloleté dieťa) už prebieha súdne konanie vedené pod sp. zn. 25P/141/2017, konanie o neskôr podanom návrhu zastavil. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

3. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie otec, navrhujúc odvolaciemu súdu, aby napadnuté rozhodnutie zrušil a súdu prvej inštancie uložil nariadiť pojednávanie, alternatívne dané rozhodnutie zrušil a súdu prvej inštancie uložil podaný návrh odstúpiť Krajskému súdu v Bratislave, aby sa tento mohol oboznámiť so všetkými novými skutočnosťami pred vydaním rozhodnutia vo veci. Súdu prvej inštancie vytkol, že neboli splnené procesné podmienky (§ 365 ods. 1 písm. a) CSP), že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP), že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods. 1 písm. e) CSP), že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov

k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP), že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) a že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP). Považoval za nemysliteľné, aby súd prvej inštancie konanie o ním podanom návrhu zastavil bez zisťovania skutočného stavu veci, bez jeho riadneho posúdenia, vykonania dokazovania, preverenia rozhodujúcich skutočností a rozhodnutia v merite veci. Namietal, že súd prvej inštancie mu svojím rozhodnutím odňal právo na spravodlivý proces a tým i možnosť riadne konať pred súdom a obhajovať svoje práva. Poukázal na skutočnosť, že podľa Zákona o rodine existuje len jediná zákonná podmienka na podanie návrhu na zníženie výživného, a to, že došlo k podstatnej zmene pomerov od doby určenia výživného (zákon nestanovuje ako podmienku, že predchádzajúce konanie vo veci výživného musí byť právoplatne ukončené). Tým, že na jeho strane došlo k podstatnej zmene pomerov (od doby posledného určenia výživného), bola splnená zákonná podmienka na podanie takéhoto návrhu, a to bez ohľadu na skutočnosť, že o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 21.10.2020, č.k. 25P/141/2017-621, (ktorým bolo určené výživné na maloletého vo výške 150 eur mesačne za obdobie 08.06.2017 do 31.08.2020 a vo výške 200 eur mesačne od 01.09.2020 a zročné výživné za obdobie od 08.06.2017 do 30.10.2020 vo výške 2 115 eur s povinnosťou jeho splácania mesačnými splátkami vo výške 100 eur spolu s bežným výživným) Krajský súd v Bratislave doposiaľ nerozhodol a daný rozsudok je podľa § 44 CMP vykonateľný dňom jeho doručenia (t.j. 27.10.2020). Nestotožnil sa so záverom, že vo veci ide o prekážku litispendencie, keď sú dané nové skutkové okolnosti, od ktorých odvodzuje svoje právo týkajúce sa podstatnej zmeny jeho pomerov od doby určenia výživného, a to tak v oblasti jeho príjmov, ako aj zdravotného stavu. Podotkol, že práve z dôvodu podstatnej zmeny pomerov a nemožnosti platiť výživné v sume 800 eur mesačne (okrem maloletého je povinný platiť výživné na plnoletého syna V. V. určené rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 23.09.2020, sp. zn. 20CoP/60/2019-769 vo výške 300 eur mesačne počnúc 09.02.2017 a zročné výživné za obdobie od 09.02.2017 do 30.09.2020 vo výške 5.614,20 eur s uloženou povinnosťou jeho splátok vo výške 200 eur mesačne) sa voči jeho osobe vedie trestné stíhanie pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona a dve exekučné konania. Zdôraznil, že jeho čistý mesačný príjem za posledných 7 mesiacov (od podstatnej zmeny jeho pomerov) predstavoval za mesiac november 2020 sumu 841,76 eur, za mesiac december 2020 sumu 441,92 eur, za mesiac január 2021 sumu 420,88 eur, za mesiac február 2021 sumu 420,88 eur, za mesiac marec 2021 sumu 484,01 eur, za mesiac apríl 2021 sumu 462,96 eur a za mesiac máj 2021 sumu 441,95 eur s tým, že za mesiace november 2020 až január 2021 uhrádzal výživné obidvom svojim deťom rovným dielom po 50 eur mesačne a zároveň dňa 21.12.2020 každému z detí poukázal sumu 50 eur ako darček k Vianociam. Tvrdil, že v mesiaci január 2021 požiadal svojho zamestnávateľa N. H. o zmenu spôsobu vyplácania jeho mesačnej mzdy podľa nasledovného poradia zrážok zo mzdy: základnú nepostihnuteľnú sumu pri exekučných zrážkach vo výške 214,83 eur zasielať na jeho účet, rovným dielom (cca po 100 eur na každé dieťa) zasielať výživné na maloletého V. na účet matky a výživné na plnoletého V. V. na jeho účet a v prípade navýšenia mzdy zvyšok poukazovať exekútorovi JUDr. Borisovi Sobolovskému v zmysle poverenia na vykonanie exekúcie; a teda od mesiaca február 2021 mu zostáva na život iba základná nepostihnuteľná suma pri exekučných zrážkach vo výške 214,83 eur. Mal za to, že súdu prvej inštancie nič nebránilo v tom, aby jeho podanie postúpil Krajskému súdu v Bratislave na oboznámenie sa s novými skutkovými okolnosťami pred vydaním rozhodnutia o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 21.10.2020, č.k. 25P/141/2017-621. Vyjadril sa, že proti citovanému rozhodnutiu nepodal odvolanie z dôvodu, že v čase jeho vyhlásenia mal zabezpečený príjem z troch zdrojov a k zmene jeho pomerov došlo až následne.

4. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1, § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že odvolanie otca je dôvodné.

5. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").

7. Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

8. Podľa § 159 CMP, začatie konania bráni tomu, aby o tom istom spore prebiehalo na súde iné konanie. Ak na súde prebieha o tom istom spore iné konanie, súd zastaví konanie, ktoré sa začalo neskôr.

9. Medzi tzv. negatívne procesné podmienky zaraďujeme prekážku litispendencie. Prekážka začatého konania vyjadruje, že o tom istom predmete a medzi tými istými osobami nemôže byť konanie začaté na tom istom alebo inom súde. Rozhodujúcim okamihom na posúdenie prekážky litispendencie je stav v čase začatia konania. Prekážka litispendencie predstavuje neodstrániteľnú vadu konania vo vzťahu k neskôr začatému konaniu a vedie vždy k zastaveniu konania. Súd na ňu musí prihliadať v ktoromkoľvek štádiu konania (§ 161 CSP). Totožnosť sporu je daná dvoma kritériami, ktorými sú totožnosť predmetu sporu a totožnosť strán. Totožnosť strany sa neurčuje z hľadiska procesného postavenia. Nie je preto rozhodujúce, či tá ktorá strana vystupuje v konaní ako žalobca alebo žalovaný. O tých istých účastníkov ide aj vtedy, ak v konaní vystupujú nositelia práv z rovnakého právneho vzťahu v opačnom procesnom postavení, a tiež vtedy, ak v neskoršom konaní vystupujú právni nástupcovia účastníkov z už skončeného konania (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Cdo 280/2010). Totožnosť predmetu je daná v prípade, ak predmetom druhého, neskôr začatého sporu je ten istý nárok, ktorý je uplatňovaný už v spore prvom. Totožnosť nároku nemôže byť posudzovaná len podľa žalobného návrhu, ale tiež podľa právneho dôvodu. Týmto dôvodom je právny pomer, o ktorý žalobca svoj nárok opiera a ktorý vychádza najavo zo súhrnu skutočností, ktoré žalobca tvrdí na odôvodnenie svojho nároku. Totožnosť predmetu konania je totožnosť nároku uplatneného z rovnakého skutkového základu či skutkového deja. Totožnosť predmetu konania je daná vtedy, keď ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený (t.j. ak je založený na rovnakých skutkových okolnostiach) a rovnakom právnom dôvode (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Cdo 280/2010).

10. V preskúmvanej veci z obsahu spisového materiálu vyplynulo, že návrhom doručeným súdu prvej inštancie dňa 15.03.2021 a doplneným dňa 08.04.2021 sa otec domáhal zníženia výživného na maloletého V. určeného rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 21.10.2020, č.k. 25P/141/2017-621, vo výške 200 eur mesačne na sumu 50 eur mesačne počnúc zmenou pomerov na strane otca. Otec svoj návrh odôvodnil tým, že po vyhlásení citovaného rozhodnutia u neho nastala podstatná zmena pomerov, keď dňa 01.12.2020 došlo k zníženiu jeho príjmu (už nemá príjem z dvoch dohôd o pracovnej činnosti, ale iba z jednej) a k výraznému zhoršeniu jeho zdravotného stavu (fyzického aj duševného). Z obsahu spisu je tiež zrejmé, že výška výživného na maloletého bola naposledy určená vyššie citovaným rozhodnutím súdu (na návrh matky), ktorým bol maloletý prezverený zo striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov do výlučnej osobnej starostlivosti matky, otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 150 eur mesačne za obdobie od 08.06.2017 do 31.08.2020 a vo výške 200 eur mesačne od 01.09.2020, a zaplatiť ročné výživné za obdobie od 08.06.2017 do 30.10.2020 v sume 2.115 eur v mesačných splátkach vo výške 100 eur spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky, pričom styk otca s maloletým ponechal súd neupravený. Dané rozhodnutie v časti výrokov o výživnom a o ročnom výživnom doposiaľ nenadobudlo právoplatnosť, keď proti nemu podala odvolanie matka, navrhujúc odvolaciemu súdu rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmeniť tak, že určí výživné na maloletého vo výške 350 eur mesačne od 08.06.2017 (t.j. odo dňa podania návrhu matky) do 31.08.2020 a od 01.09.2020 (deň nástupu maloletého na strednú školu) vo výške 400 eur mesačne s tým, že ročné výživné uloží otcovi zaplatiť do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Odvolaciemu súdu je z vlastnej činnosti známe, že o odvolaní matky voči rozsudku súdu prvej inštancie zo dňa 21.10.2020, č.k. 25P/141/2017-621 bolo rozhodnuté uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29.10.2021 č.k. 11CoP/7/2021 tak, že odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku o výživnom a ročnom výživnom zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. Z uvedeného je zrejmé, že v prejednávanej veci sú účastníkmi konania totožné osoby ako v konaní o návrhu matky na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému vedenom na Okresnom súde Bratislava IV, pod sp. zn. 25P/141/2017, a to maloletý a obidvaja jeho rodičia, pričom v tejto súvislosti nie je relevantné, že prvé z menovaných konaní začalo na návrh otca a druhé z nich na návrh matky. Pokiaľ ide o predmet týchto konaní, v každom z nich sa rozhoduje o výške výživného na maloleté dieťa, avšak kým matka sa svojím návrhom domáha určenia výživného na maloletého vo výške 350 eur mesačne od 08.06.2017 (od podania návrhu) a od 01.09.2020 vo výške 400 eur mesačne (nástup maloletého na strednú školu), otec vo svojom návrhu požaduje zníženie výživného na sumu 50 eur mesačne od 01.12.2020, ku ktorému dňu malo dôjsť k podstatnej zmene pomerov na jeho

strane. Vzhľadom na rozdielny skutkový základ návrhu matky na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému v časti týkajúcej sa výživného a návrhu otca na zníženie výživného dospel odvolací súd k záveru, že predmet daných konaní nie je totožný, a teda v prejednávanej veci nedošlo k naplneniu jednej z dvoch kumulatívnych podmienok vzniku prekážky litispendencie. Súd prvej inštancie preto v danom prípade nepostupoval správne, keď konanie o neskoršie podanom návrhu otca na zníženie výživného zastavil z dôvodu prekážky začatého konania (§ 159 CMP), napriek tomu, že na to neboli splnené podmienky.

12. Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. d) CSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie v súlade s § 391 ods. 1 CSP.

13. Úlohou súdu prvej inštancie, ktorý je v zmysle § 391 ods. 2 CMP viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, bude v ďalšom konaní ustanoviť kolízneho opatrovníka, doručiť návrh otca spolu s jeho doplneniami (vrátane doplnení dôkazov doručených súdu prvej inštancie dňa 23.06.2021 a dňa 20.10.2021) na vyjadrenie ostatným účastníkom a vo veci rozhodnúť.

14. Na doplnenie odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že vzhľadom k tomu, že predmetom konania vedeného na Okresnom súde Bratislava IV, pod sp. zn. 25P/141/2017, je určenie výživného na maloletého a s prihliadnutím na výsledok odvolacieho konania vedeného na Krajskom súde v Bratislave, (sp. zn. 11CoP/7/2021), ktorý zrušil rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 21.10.2020, č.k. 25P/141/2017-621 a vec mu vrátil na ďalšie konanie, možno predpokladať, že pomery otca (teda aj údajná zmena pomerov, ku ktorej došlo na strane otca dňa 01.12.2020), budú predmetom dokazovania, posúdenia a vyhodnotenia v uvedenom konaní s poukazom na ust. § 215 ods. 1 a § 217 ods. 1 CSP (súd pri svojom rozhodnutí vychádza zo stavu v čase jeho vyhlásenia). V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že z vlastnej činnosti zistil, že otec podaním doručeným Krajskému súde v Bratislave dňa 06.09.2021 oznámil skutočnosti týkajúce sa podstatnej zmeny pomerov na jeho strane aj do konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 25P/141/2017 a na odvolacom súde pod sp. zn. 11CoP/7/2021 (v čase podanie sa spis nachádzal na odvolacom súde), a teda ním predložené dôkazy pripojené k návrhu na zníženie výživného sú súčasťou spisu v konaní, v ktorom sa prejednáva otázka určenia výživného na maloletého. V danej prejednávanej veci sa otec domáha zníženia výživného na maloleté dieťa, ktorý návrh podal po vyhlásení rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bolo výživné na maloleté dieťa určené. vo veci určenia výživného. Keďže dôvodom návrhu na zníženie výživného, ktoré však doposiaľ nebolo právoplatným rozsudkom súdu určené, sú iné skutkové okolnosti, odvolanie otca vyhodnotil odvolací súd ako opodstatnené.

15. V novom rozhodnutí vo veci rozhodne súd prvej inštancie aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

16. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).